

de Tor, mansos de Asylo, mansos de Braida, quid-
quid habetis Mestre, ecclesias quas habetis infra
civitatem, videl. S. Jo. Baptistæ, S. Bartholomæi,
S. Andreae, S. Jo. de Ripa, et ecclesiam S. Sophiae
sitam extra muros civitatis Tarvisinae; possessiones
quas habetis in civitate, et decimas quas habetis
circa ipsam civitatem. Sane quoniam per quosdam
præpositos, qui curam bonorum canonicæ vestræ
gerebant, usque adeo distrahebantur bona prædicta,
quod vix poteratis ex eis congrue sustentari, ad
tantum incommodum removendum cum venerab.
fratre nostro Conrado episcopo vestro communiter
statuistis, ut unus ex vobis annis singulis assuma-
tur, qui vice præpositi ad commodum vestrum
ejusdem canonicæ bona dispenset: nos vestris po-
stulationibus annuentes constitutionem ipsam au-
ctoritate apostolica confirmamus.

Decernimus ergo, etc.

Ego Alexander catholicæ Ecclesiæ episcopus.

Ego Paulus Prænestinus episc.

Ego..., presb. card. tit. S. Susannæ.

Ego Ard., presb. card. tit. S. crucis in Hieru-
salem.

Ego Laborans presb. card. S. Mariæ Transtibe-
rim tit. Callisti.

Ego Jacobus S. Mariæ in Cosmedin diac. card.

Ego Jo. diac. card. S. Angeli.

Ego Matthæus S. Mariæ Novæ diac. card.

Datum Viterbii per manum Alberti, S. R. E. presb.
card. et cancell. xiv Kl. Augusti, indict. xiv, In-
carn. Domin. an. 1181, pontificatus D. Alexandri
PP. III, anno xxii.

MDXX.

*Ad archiepiscopum et episcopos per Sueciam consti-
tutos. — Ut subjectorum animis consulant.*

(Viterbii, Julii 26.)

[LILJEGREN, *Diplom. Suecan.*, I, 74.]

ALEXANDER episcopus, servus servorum Dei, ve-
nerabilibus fratribus archiepiscopo et episcopis per
Sueciam constitutis, salutem et apostolicam bene-
dictionem.

Quanto minus instructi sunt in his quæ ad salu-
tem respiciunt illi quorum curam habetis, tanto
amplius circa reformationem eorum vos convenit
vigilare, ne si, quod absit, fueritis negligentes requi-
ratur a vobis bonum quod egissent, si necessaria illis
instructio minime defuisset. Periculosum autem vo-
bis existit communicationis illius terribilis oblivisci
qua dicitur: *Si non annuntiaveris iniquo (alias impio)
iniquitatem suam, sanguinem ejus de manu tua requi-
ram (Ezech. iii).* Isaias quoque de taciturnitate sua
plurimum contristatus ait: *Væ mihi quia tacui (Isai.
v).* Cæterum nec illud clausis oculis debetis præterire,
quod plus conscientia sancti laboris ædificat quam
exercitatio sermonis, testante enim beato Gregorio:
Sermo dulcedinem non habet quam vita reproba
infra conscientiam remordet. Unde necesse est ut,
qui verbum Dei loquitur prius studeat qualiter vivat
et sic post vitam poterit aperta fronte docere juxta

A quod de Salvatore nostro scriptum reperimus: *Capit
Jesus facere et docere (Act. i).* Quocirca monemus
universitatem vestram hortamurque attentius, sub
divini judicii interminatione præcipimus, quatenus
officii vestri debitum intuentes in omnibus exhibea-
tis vos sicut Dei ministros et de commissi vobis gre-
gis custodia, non sicut mercenarii quibus non est
cura de ovibus, sed sicut veri pastores utiliter cum
auxilio cœlestis gratiæ cogitetis; ita quod in die judi-
cii mereamini vocem illam jucunditatis audire: *Euge
serve bone et fidelis (Matth. xv)*, et de cætero nove-
ritis quod cum unusquisque secundum laborem suum
debeat mercedem accipere, apostolorum limina vi-
sitantibus citra mare annum Anglicis biennium ve-
stratibus autem quia remotissimi sunt: et quia se
B constituerunt sedi apostolicæ censuales; et cum
majori labore accedunt triennium de injuncta pœ-
nitentia peccatorum, de quibus vere compuncti sunt
et confessi, de beatorum Petri et Pauli potestate
confisi auctoritate apostolica relaxamus. Non au-
tem dubium est quin illis qui non veniunt et cen-
sum solvant solutio ipsa ad remissionem valeat de-
lictorum. Cæterum quoniam gravissimum est illis
qui in clericos manus violentas injiciunt pro abso-
lutione apostolico se conspectui præsentare, præsen-
tibus vobis litteris indulgemus, ut si qui sine muti-
latione vel excoactione, aut morte præscriptum
excessum commiserint, eos, juramento accepto,
quod in posterum a similibus abstinebunt, auctori-
tate apostolica ab excommunicationis sententia re-
laxetis. Illos vero qui sacerdotes clericos aut mo-
nachos vel alicujus religionis viros forte occiderint
vel detruncaverint publice, nullius appellatione ob-
stante, vinculo nuntietis excommunicationis astri-
ctos, et sicut excommunicatos faciatis ob omnibus
evitari donec cum litteris episcopi sui continentibus
veritatem apostolico se conspectui representent.
Datum Viterbii, vii Kal. Augusti.

MDXXI.

*Privilegium pro Cluniacensibus. — Inhibet ne quis
ecclesiam, capellam seu oratorium in parochiis
Cluniacensium et præcipue in parochia de Molinis,
ædificet absque assensu Cluniacensis abbatis.*

(Viterbii, Jul. 28.)

[*Bullar. Clun.*, 72.]

ALEXANDER episcopus, servus servorum Dei, di-
lectis filiis THEOBALDO abbati et fratribus Cluniacen-
sibus, salutem et apostolicam benedictionem.

In eo sumus loco et officio, quanquam immeriti,
disponente Domino, constituti, ut Ecclesias Dei, et
præsertim religiosa loca honorare et diligere pro-
pensius teneamur, eorumque indemnitati et profe-
ctui pastorali sollicitudine providere. Hac igitur
consideratione inducti, vestris quoque nihilominus
precibus inclinati, auctoritate præsentium inhi-
bemus, ut nullius infra parochias vestras, et præcipue
de Molinis ecclesiam, capellam seu oratorium abs-
que assensu vestro et diœcesani episcopi, salvis

tamen privilegiis Romanæ Ecclesiæ de novo ædifi- A torum Petri et Pauli apostolorum ejus se noverit
care præsumat. Si quis autem hoc attentare præ- incursum.
sumperit, indignationem omnipotentis Dei, et bea- Datum Viterbii, v Kalendas Augusti.

SPURIA.

I.

Ad Henricum regem Anglorum. — De Thoma Bequet.

(Romæ, die 2 mensis Dec.)

[*Gilberti Foliot Epist. ed. GILES, II, 109.*]

ALEXANDER episcopus, servus servorum Dei, ex- B
cellentissimo principi Christianissimoque filio suo
domino regi, collegio Cant. et omnibus archiepisco-
pis et episcopis in eodem collegio existentibus, sa-
lute[m] et apostolicam benedictionem.

Sancta et catholica mater Ecclesia suo sponso,
qui Christus est, ineffabilis amoris dulcedine copu-
lata, suscepit ab ipso dotes amplissimas, gratiarum
ubertate fecundas, et specialiter inter eas benefi-
cium libertatis. Voluit enim per amabilem sponsam
ejus libero fidelibus præesse dominio; ut haberet
potestatem in singulos velut in filios more matris,
cunctique ipsam reverentia filiali tanquam univer-
salem matrem et dominam honorarent. Hæc est
enim dilecta sua arca, in quam cor ejus tam die C
quam nocte invigilat indefesse. Hic est hortus illius
fertilis, in cujus suavitatis odore præcipue delecta-
tur. Quis itaque non verebitur illam offendere vel
injuriis provocare? Quis credere poterit sponsum
in sponsæ contumelia graviter non offendi? Quis
violator Ecclesiæ libertatis contra Deum et homi-
nem quavis defensione protegatur; ut supernæ vir-
tutis malleo comminui in pulverem nequeat et fa-
villam? Habet enim mater Ecclesia unde vehemen-
ter doleat, unde dolorem clamoribus exprimat,
plena querelis; utpote gravibus injuriis lacessita et
enormibus collisa sceleribus et jacturis. Dolet, in-
quam, nec mirandum; inspicit quia qui forent ejus
chari, facti sunt ejus inimici. Et qui suxerunt ip-
sius ubera, materni lactis refecti dulcedine, amari- D
tudinis calicem illam compellunt, proh dolor! degu-
stare. Qui fecundati per ipsam grandium ubertate
honorum, hostilibus eam provocare conatibus, et
libertatem ejus, quantum in eis est, deprimere non
verentur. O ingratitude[m] damnabile vitium, res in-
grata superis et terrenis, infesta res; quia omnis
lex sacrosanctæ Ecclesiæ confunditur, dum sic ma-
trem filii vilipendent! Hanc profecto querelam de
quodam Thoma Cantuariensi archiepiscopo per lit-
teras vestras ad sedem apostolicam destinatas in-
speximus; et in illis reperimus, quod sine consilio
vestro renuntiavit juri suo; et factus est fatuus in
aula regis. Et quia renuntiare non debuisset sine
licentia nostra speciali; cum in juribus cautum sit,

quod est unus casus specialis summo pontifici re-
servatus; quamvis per Simoniam, ut dicitur, fuerit
electus; ideo conscientiam de puritate commenda-
mus, et scrupulosam reprehendimus curiositatem.
Ne vero religionis puritas confusa succumberet, vel
Simonix pravitas effugeret impunita; ab omni or-
dine ecclesiastico et archiepiscopatu illum degrada-
mus, et stultissimum declaramus; mandantes vobis
sub pœna excommunicationis majoris, quatenus
pœnam condignam eidem imponatis; scilicet ut in
arcto monasterio recludatur, ibidem perpetuam pœ-
nitentiam peracturus. Quapropter tibi, fili charis-
sime, præcipimus ut illum de tua curia expellas;
quia indecens est, ut qui fuerat metropolitanus in
tali sacro collegio et inter religiosos conversatus,
esset jocolator sive histrio in tua præsentia. Insu-
per, fili charissime, si episcopi tui regni in nostro
mandato apostolico et archiepiscopatu nimis negli-
gentes, quod absit! exstiterint; volumus, quod ma-
nus adjutrices extendas ad sustentandam Romanæ
Ecclesiæ libertatem; et sic obtinebis apostolicam
benedictionem; quia post sententiam latam si incor-
rigibiles perstiterint, sacrosancta Ecclesia non po-
test ultra facere nisi invocare brachium sæculare.
Ulterius, fili dilectissime, ad aures nostras perve-
nit, quod alius loco prædicti archiepiscopi succes-
sit, et plura enormia et sinistra in tuam personam
illustrissimam lingua vulgari publice prædicabat;
et similiter apostolico consilio inconsulto et ante
pallii missionem sacros ordines ministrabat. Unde
visum est nobis, quia non voluntate papali, nec
etiam potestate regali rite fuerat electus, sed con-
tra omnium voluntates regentium similiter et ha-
bentium interesse. Unde bene possumus per istum,
quod est in titulo illo de clerico per saltum pro-
moto; quia non fuerat electus loco sacro scilicet
de claustro, ut honestum erat, nec de episcopo ad
archipræsulis dignitatem, sed quod dolendum est,
de custode carceris in archiepiscopum. Sed, quam-
vis ordo in electione non servabatur, electionem
illam apostolica auctoritate cassamus, irritamus et
annihilamus; et pro sua inani electione illum ex-
communicamus, et ad præsentiam nostram perso-
naliter jam citamus. Præterea secundum fratrum
nostrorum consilium sæcum gratiose volumus dis-
pensare; scilicet ut cum commensalibus et sibi ser-
vientibus administrationem et communicationem
interim jam habeat usque quo poterit ad sedem apo-
stolicam viam commode arripere; mandantes, qua-